

Ivana Prezzi

Komercijalno-trgovačka škola Split,
Matoševa 60, 21000 Split
e-mail: iprezzi76@gmail.com

Prikaz

Martina Mršić

Komercijalno-trgovačka škola Split,
Matoševa 60, 21000 Split
e-mail: martina.mrsic@skole.hr

SINERGIJOM STRUKE I PSIHOLOŠKE PODRŠKE DO OSNAŽENIH UČENIKA: PRIMJER DOBRE PRAKSE IZ SREDNJE STRUKOVNE ŠKOLE KOMERCIJALNOG USMJERENJA

SAŽETAK

U ovom radu predstavljamo primjer suradnje profesorice struke i školske psihologinje u srednjoj strukovnoj školi komercijalnog usmjerenja, s ciljem integracije strukovnih sadržaja i psihološke podrške u nastavi. Učenici se u ovakvom modelu nastave suočavaju sa stvarnim izazovima tržišta rada, razvijajući vještine timskog rada, prezentiranja i digitalne pismenosti, dok istodobno primaju sustavnu psihološku podršku u prevladavanju anksioznosti, razvijanju emocionalne inteligencije i izgradnji samopouzdanja. Kroz ovu suradnju, učenici se osnažuju ne samo kao budući profesionalci, već i kao pojedinci spremni na izazove suvremenog života.

Ključne riječi: prezentacijske vještine, školska psihologija, timski rad, stručno obrazovanje, prevladavanje treme, anksioznost, emocionalna podrška

UVOD: POTREBA ZA INTEGRIRANIM PRISTUPOM UČENIKU

S obzirom na kompleksnost odgojno-obrazovne stvarnosti, osobito u strukovnim školama gdje učenici osim teorijskih znanja razvijaju i konkretne vještine potrebne za tržište rada, pojavljuje se potreba za jačom međusektorskom suradnjom stručnih suradnika i nastavnika struke. U ovom radu predstavljamo model suradnje koji se razvio prirodno iz potreba učenika i svakodnevnog rada – spoj stručne nastave i psihološke podrške u realnom vremenu nastave.

Nastava struke kao platforma za stvarni rad

U okviru nastavnih jedinica iz područja prodaje, marketinga i poduzetništva, učenici rade na timskim projektima gdje razvijaju proizvode i prezentiraju ih pred razredom ili školskom zajednicom. Aktivnosti uključuju:

- izradu opisa proizvoda i određivanje ciljne skupine,
- analizu tržišta i SWOT analizu,
- odabir distribucijskih kanala,

- izradu promotivnih materijala pomoću digitalnih alata poput Canva-e,
- pripremu i javno izlaganje prezentacije.

Profesorica struke u nastavnom radu primjenjuje sadržaje poslovne prezentacije kao temelja poslovne komunikacije. Kroz praktične zadatke, učenici se upoznaju s pojmom AIDA modela (Attention, Interest, Desire, Action), koji je ključan u prodajnom predstavljanju proizvoda. Svaki tim ima zadatak primijeniti ovaj model na konkretan proizvod.

Učenici također vježbaju kako kreirati strukturu i svrhovitu prezentaciju: od govora tijela, glasovne kontrole do izbora riječi. Poseban naglasak stavlja se na optimizam, entuzijazam i srdačnost kao izraze osobnog pristupa, koji značajno utječu na percepciju publike.

Psihološki izazovi učenika: uloga školske psihologinje

Stres je svakodnevni dio života koji, iako nepoželjan, čini potrebnu komponentu u sazrijevanju pojedinca. Djeci i adolescentima je potrebno vrijeme da nauče prepoznati stres i adekvatno se suočavati sa stresnim situacijama.

Kako bismo našim učenicima pomogli na putu sazrijevanja i razvijanja emocionalne zrelosti (vještina) korisno je kroz radionice i razgovore osvijestiti postojanje stresa, njegove vrijednosti za osobu ali i negativnosti u koje nekontrola istoga može odvesti.

Najčešći problem koji učenici osjećaju u školi je strah od prezentiranja pred drugima. Ta anksioznost sa sobom donosi fiziološke reakcije poput ubrznog disanja, lupanja srca, znojenja i misaone blokade. S obzirom da su naši učenici budući komercijalisti i ekonomisti kojima je u opisu budućeg posla prezentiranje i javni nastup, cilj nam je osnažiti ih i naučiti nositi se sa stresovima.

Učenici su sa školskom psihologinjom prošli radionicu u kojoj su naučili prepoznati negativne misli koje uzrokuju zabrinutost te posljedичno dovode do osjećaja stresa. Također, tijekom radionice uvježbavali su tehnike samokontrole i suočavanja sa strahom.

Školska psihologinja aktivno se uključuje u nastavni proces kroz:

- prezentiranje informacija o korisnosti i štetnosti stresa na pojedinca;
- provođenjem radionice o brigama i negativnim mislima;
- poticanje refleksije i samokontrole učenika;
- individualne savjetodavne razgovore kad su učenici u potrebi;
- razvoj timskih komunikacijskih vještina i emocionalne pismenosti tijekom aktivnosti.

Prezentacijske vještine kao most između struke i psihe učenika

Prezentacijske vještine su više od tehničke izvedbe – one su ogledalo emocionalnog stanja učenika. U tom smislu, profesorica struke i psihologinja uspostavljaju zajednički jezik kroz prepoznavanje i razvijanje neverbalne komunikacije.

Školska psihologinja učenicima pomaže prepoznati nesvjesne znakove stresa i nervoze, poput:

- treptanja, trljanja očiju, gledanja preko naočala,
- grizenja usana ili lizanja usana,
- monotono govora ili neučinkovitih pauza.

Kroz simulacije i video-analize, učenici uče kako poboljšati kontrolu glasa, izražajnost, te kako neverbalno komunicirati sigurnost i vjerodostojnost.

U kontekstu rada na prezentacijskim vještinama, profesorica struke dodatno ističe važnost psihološke pripreme učenika prije javnog nastupa. Kroz nastavnu jedinicu „Trema, strah, nelagoda – neprijatelj ili saveznik“, nastavnica ukazuje na tipične simptome straha (znojenje dlanova, drhtanje, suha usta, blokade u govoru) koji se redovito pojavljuju kod mladih, osobito u zahtjevnim situacijama poput javnog govora.

Naglašava se važnost pripreme kao ključnog faktora uspješnosti – čak 75% uspjeha pripisuje se dobroj pripremi, dok pravilno disanje i po-

zitivna stav čine preostali dio. Učenici uče prepoznati i koristiti konkretne tehnike za prevladavanje straha: vizualizacija, vođenje bilježaka, tehnike disanja, pozitivne afirmacije i kontakt očima iznad glava publike.

Ove preporuke integrirane su u model nastave kroz praktične vježbe i simulacije, pri čemu psihologinja pruža učenicima emocionalnu podršku i refleksivne alate, dok profesorica struke radi na tehničkoj izvedbi i poslovnoj komponenti nastupa. Upute psihologinje uključuju poticanje učenika na identifikaciju vlastitih emocionalnih reakcija, razvoj unutarnjeg govora podrške i osvještavanje vlastite snage kroz refleksivne radionice.

Učeničko iskustvo oblikuje na taj način kroz takozvani holistički pristup koji ne odvaja strukovno znanje od osobnog rasta, nego ih povezuje u jedinstvenu cjelinu – spremnost za tržište rada i otpornost na stresne situacije koje to tržište sa sobom nosi.

ZAKLJUČAK

Učenici sve češće izražavaju zadovoljstvo ovakvim pristupom jer osjećaju da nisu prepušteni sami sebi, već da imaju sustavnu podršku i u učenju i u osobnom razvoju. Kao završnu aktivnost, izrađuju mapu poučavanja u koju uključuju vlastita zapažanja o naučenom – ne samo o prezentiranju, već i o vlastitoj emocionalnoj reakciji na javni nastup.

Integrirani model rada nastavnika struke i psihologa omogućuje učenicima stjecanje znanja i vještina relevantnih za tržište rada te ih osnažuje u emocionalnom i socijalnom razvoju. Učenici izražavaju povećanje samopouzdanja radi iskustvenog oblika vježbe, nasuprot samo teorijskom stjecanju znanja.

Opisani pristup posebno je važan u strukovnim školama, gdje se od učenika često očekuje istovremeni razvoj profesionalnog identiteta i osobne zrelosti.

Literatura

- OECD. (2018). *The future of education and skills: Education 2030*. OECD Publishing.
- Miljković, D., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., & Vizek Vidović, V. (2014). *Psihologija obrazovanja*. Zagreb: IEP-D2.
- Weed Phifer, L. (2020.) *Socijalno – emocionalne aktivnosti utemeljene na znanjima o trauma za djecu i adolescente*. Zagreb: Naklada Kosinj.
- Sunde Peterson, J. (2019.) *Razgovarajmo s tinejdžerima*. Zagreb: Naklada Kosinj
- Kostelić – Martić, A. (2022.) *Napadaj panike ili neka teška bolest?* Zagreb: Medicinska naklada.
- Cohen, E. G. (1994). *Designing groupwork: Strategies for the heterogeneous classroom*. New York: Teachers College Press.
- Rašetina, J. (2019). *Prezentacijske vještine*. Zagreb: Školska knjiga.